

GRUND- OG NÆRHEDSNOTAT

31. marts 2025

Kommissionens meddelelse om en aftale om ren industri

KOM(2025) 85

Nyt notat

1. Resumé

Kommissionen offentliggjorde den 26. februar 2025 en meddelelse om en aftale om ren industri (Clean Industrial Deal).

Det overordnede formål med meddelelsen er at forbedre europæiske industriers konkurrenceevne ved at fremme industriens grønne omstilling, udbrede grønne teknologier og fremme grønne investeringer. I meddelelsen annonceres en række lovgivnings- og ikke lovgivningsmæssige tiltag, som Kommissionen vil præsentere.

Regeringen bakker generelt op om, at der sættes fokus på at styrke EU's konkurrenceevne og ser den grønne omstilling af bl.a. industri- og energi sektoren som et centralt middel hertil. Regeringen anerkender behovet for investeringer i industriens grønne omstilling og finder det derfor vigtigt at skabe gode betingelser for private investeringer. Regeringen støtter desuden generelt tiltag, der kan reducere unødvendige administrative byrder for virksomhedernes grønne omstilling.

2. Baggrund

Kommissionen præsenterede den 26. februar 2025 meddelelsen om en aftale for rene industrier (Clean Industrial Deal), KOM(2025) 85. Det overordnede formål med meddelelsen er at forbedre europæiske industriers konkurrenceevne ved at fremme industriens grønne omstilling, udbrede grønne teknologier og fremme grønne investeringer.

Kommissionens meddelelse om en aftale om ren industri tager udgangspunkt i analysen af EU's konkurrenceevneudfordringer i den rapport om EU's konkurrenceevne, som Mario Draghi fremlagde den 9. september 2024. Meddelelsen blev også annonceret i Kommissionens meddelelse om et europæisk konkurrenceevnekompas (KOM (2025) 30).

3. Formål og indhold

Meddelelsen har til formål at bringe konkurrenceevne, industriens grønne omstilling og EU's klimamål under en samlet vækststrategi. Meddelelsen præsenterer en række lovgivnings- og ikke lovgivningsmæssige forslag fordelt på seks indsatsområder. Forslagene skal samlet set understøtte både den energiintensive industri (fx bil-, kemikalie-, cement- og stålsektoren) og "rene" teknologier, som fx grønne teknologier.

De seks indsatsområder er følgende:

1. *Sikre lavere energipriser for industrien*

Kommissionen lægger op til en omfattende indsats for at nedbringe de høje europæiske energipriser. Kommissionen har bl.a. præsenteret en handlingsplan for prismæssigt overkommelig energi og vil præsentere forslag til forordning om acceleration af den grønne omstilling af industrien, som bl.a. forventes at ville adressere hurtigere godkendelsesprocedurer.

2. *Øge efterspørgslen efter grønne produkter fremstillet i EU*

Med henblik på at øge efterspørgslen efter europæiske produkter vil Kommissionen indføre modstandsdygtighedskrav i offentlige udbud og udvikle grønne mærkningsordninger, fx for stål, der skal gøre det nemmere at vælge grønne produkter fremstillet i EU. Kommissionen forventes ligeledes at fremsætte et forslag til, hvordan virksomheders efterspørgsel efter nulemissionskøretøjer kan øges.

3. *Sikre bedre adgang til finansiering*

Kommissionen lægger op til en række finansielle initiativer for at mobilisere finansiering til den grønne omstilling. Kommissionen vil bl.a. oprette en industriel dekarboniseringsbank, som skal mobilisere øget investering i grønne teknologier og innovation. Kommissionen vil også gennemføre et nyt statsstøtterammeværk for rene industrier for at skabe hurtigere processer for statsstøttegodkendelse af vedvarende energi og grøn omstilling af industrien.

4. *4. Styrke omstillingen til cirkulær økonomi*

Kommissionen ser cirkulær økonomi som et centralt led i strategien for at sikre bedre udnyttelse af EU's begrænsede naturressourcer, reducere afhængighed og styrke modstandsdygtighed. Kommissionen vil i den forbindelse prioritere en hurtig implementering af forordningen om kritiske råstoffer og præsentere en forordning om cirkulær økonomi.

5. *Styrke globale markeder og internationale partnerskaber*

Kommissionen ser også handelspolitikken som et centralt element i at dekarbonisere industrien. Derfor vil Kommissionen bl.a. styrke strategiske værdikæder via nye såkaldte Clean Trade and Investment Partnerships og anvende de handelsdefensive instrumenter med henblik på at sikre fair konkurrence.

6. *Styrke kompetencer*

For at sikre industrien bedre adgang til færdigheder vil Kommissionen bl.a. lancere en Union of Skills og et Skills Portability Initiativ for opkvalificering og lettere kompetenceanerkendelse. Kommissionen overvejer også at opdatere statsstøtteregelejerne for at fremme investeringer i kompetenceudvikling.

7. *Sikre implementering på tværs af sektorer*

For at sikre forankring på tværs af sektorer vil Kommissionen implementere Clean Industrial Deal gennem en række sektorspecifikke tiltag, herunder en handlingsplan for automobilektoren, en handlingsplan for stål og metal en lovpakke for den kemiske industri, en investeringsplan for bæredygtig transport og en bioøkonomi strategi.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet har på nuværende tidspunkt ikke udtalt sig om meddelelsen.

5. Nærhedsprincippet

Ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Meddelelsen har ikke i sig selv lovgivningsmæssige eller økonomiske konsekvenser. De konkrete initiativer kan have statsfinansielle, erhvervsøkonomiske og samfundsøkonomiske konsekvenser, som vil blive beskrevet, når de præsenteres.

8. Høring

Meddelelsen er sendt i høring i EU-specialudvalget for konkurrenceevne, vækst og forbrugerspørgsmål den 26. februar 2025 med frist for høringsvar den 14. marts 2025. Der er modtaget høringsvar fra Finans Danmark, Forbrugerrådet Tænk, Dansk Erhverv, Dansk Arbejdsgiverforening, SMV-danmark, Green Power Denmark, Lederne, Danske Rederier, KL, Dansk Standard, DI og TEKNIQ.

Finans Danmark støtter Kommissionens fokus på konkurrenceevne og finansiering af den grønne omstilling i EU. Den finansielle sektor spiller en central rolle i at lukke det store investerings- og finansierings-gap i Europa og fremme bæredygtighed, forsvar og digitalisering. EU skal blive uafhængig af fossile brændsler, accelerere overgangen til ren energi og styrke forsyningssikkerheden. Adgang til vedvarende energi er afgørende for europæiske virksomheders konkurrenceevne og billigere energi til borgere. Med Clean Industrial Deal sikres en fælles køreplan for dekarbonisering og konkurrenceevne. Den finansielle sektor er klar til at bidrage med investeringer og kreditgivning. Det kræver klare rammer for privat finansiering, herunder støtteordninger, der sikrer fair konkurrencevilkår, også i Danmark.

Forbrugerrådet Tænk opfordrer til, at Clean Industrial Deal balancerer støtte til industri med krav om fordele for forbrugerne. Et stærkere og mere konkurrencedygtigt Europa skal give forbrugerne let adgang til billige, sikre og grønne løsninger – og ikke ende i dyr teknologi, som kun få har råd til. Grøn teknologi skal være tilgængelig og billig for alle forbrugere. EU's konkurrenceevne skal styrkes, fordi det skaber bedre og billigere grønne løsninger. Effektiv konkurrence og stærk forbrugerbeskyttelse fremmer innovation og konkurrenceevne. Skatter og afgifter skal fremme grøn teknologi og ikke bremse den. Forbrugerne skal have bedre adgang til finansiering og uafhængig rådgivning. Vi anbefaler, at Kommissionens indsats for den cirkulære omstilling ændrer fokus fra "genbrug af materialer" til "genbrug og levetidsforlængelse af produkter, og derefter genanvendelse". Endelig mener vi, at Action Plan for Affordable Energy rummer gode initiativer i forhold til at sikre energi der er til at betale for forbrugerne, men det er vigtigt at implementere handlingsplanen med stort forbrugerfokus.

Dansk Erhverv støtter overordnet Kommissionens Clean Industrial Deal og fremhæver særligt behovet for øget udbygning af vedvarende energi samt smidigere godkendelser af nye anlæg. Derudover er bedre finansiering af energiinfrastruktur, herunder fælleseuropæisk støtte og forbedrede lånemuligheder, afgørende. Finansieringsmulighederne til opskalering af grøn produktionskapacitet bør styrkes, og skattesystemet bør i højere grad bruges til at fremme grøn omstilling, blandt andet gennem øget brug af fradrag. Endelig er det vigtigt at fremme elektrificeringen af energiforbruget, og Dansk Erhverv opfordrer til, at "Competitiveness Fund" kan yde EU-finansiering til elektrificeringsfradrag i medlemsstaterne. Dog er der også elementer i Kommissionens meddelelse om Clean Industrial Deal, som Dansk Erhverv er skeptisk overfor. Herunder vil Dansk Erhverv advare mod initiativer, der sigter mod at afkoble gasprisen fra elprisen i ekstraordinære situationer. En sådan afkobling kan ultimativt resultere i forsyningsproblemer og generelt højere gaspriser.

Dansk Arbejdsgiverforening (DA) bakker overordnet op om EU's Clean Industrial Deal (CID). CID sigter mod at genoprette EU's globale konkurrencekraft og sikre europæisk autonomi og uafhængighed. DA støtter Kommissionens fokus på uddannelse og kompetenceudvikling, men advarer mod ny regulering og understreger, at den nationale uddannelseskompetence skal respekteres. DA mener, at gensidig anerkendelse af kvalifikationer bør gøres langt mere smidigt og digitalt, men ikke harmoniseret. DA fremhæver også vigtigheden af arbejdsmarkedsparters inddragelse i 'Quality Jobs Roadmap' og advarer mod ny regulering. DA finder det bekymrende, at Kommissionen ser omstrukturering som en trussel, da det er nødvendigt for teknologisk omstilling. Endelig mener DA, at udbudsreglerne ikke bør indeholde krav om sociale standarder, og at medlemslandene bør opfordres til at gennemføre strukturelle reformer for at sikre et større og bedre kvalificeret arbejdskraftudbud.

SMVdanmark hilser "Clean Industrial Deal" velkommen og understreger SMV'ers afgørende rolle i at balancere konkurrenceevne og klimamål. Det er essentielt at holde energipriser nede og gøre det lettere for små virksomheder at investere i grøn energi via forenklede tilskudsordninger. Offentlige indkøb bør have simple, gennemskuelige kriterier, så SMV'er let kan byde på bæredygtige projekter. Desuden bør EU's investeringsmidler, herunder Innovationsfonden og InvestEU, være mere tilgængelige for små virksomheder, fx gennem en særlig SMV-pulje i Industrial Decarbonisation Bank. Circular Economy Act skal undgå at pålægge SMV'er unødigt bureaukrati og sikre enkle "end-of-waste"-regler. Clean Trade and Investment Partnerships kan åbne nye markeder for EU-virksomheder, men SMV'er har brug for enkle procedurer, ligesom Carbon Border Adjustment Mechanism ikke må blive for administrativt tung. Afslutningsvis fremhæver SMVdanmark behovet for solide erhvervsuddannelser og fleksible arbejdsmarkedsinitiativer, så SMV'er kan få den arbejdskraft, de behøver til den grønne omstilling.

Green Power Denmark mener, at Clean Industrial Deal har det rette fokus på grøn omstilling, energisikkerhed og en konkurrencedygtig industri for vedvarende energi. Det er positivt, at strategien både styrker produktionen af teknologi til den vedvarende energis værdikæde og fremmer aftaget af grønne produkter i energiintensiv industri. For at sikre en modstandsdygtig industri er det afgørende at finde balance mellem støtte til europæisk industri, strategisk autonomi og global sourcing for at undgå forsinkelser og omkostningsstigninger. Strategien skal omsættes til markedsvolumen, der skaber økonomisk holdbare projekter, fremmer europæisk produktionskapacitet og reducerer afhængighed af eksterne leverandører. Udfordringen bliver nu at fremskynde implementeringen af de 40 tiltag og minimere den administrative byrde, så initiativerne får en reel positiv effekt på industrien.

Lederne støtter Clean Industrial Deal og fremhæver vigtigheden af kortere godkendelsestider, bedre mobilisering af kapital og øget transparens i investeringsmuligheder. Derudover bakker Lederne op om initiativer, der skal styrke udbud og efterspørgsel på grøn energi samt fremme grønne indkøb. Dog savnes et større fokus på lederes rolle i omstillingen, herunder tydeligere retningslinjer for nødvendige kompetencer og investeringer inden for den traktatbestemte kompetencefordeling mellem EU og medlemsstaterne. Lederne opfordrer i den forbindelse EU-Kommissionen til at inddrage arbejdsmarkedets parter i den konkrete udmøntning af kompetenceudviklingen.

Danske Rederier støtter ambitionen om at fremme den grønne omstilling i industrien, men påpeger behovet for mere målrettet støtte til skibsfarten og dens værdikæde for alternative brændstoffer. Danske Rederier hilser "Action Plan for Affordable Energy" velkommen, særligt ift. et mere bæredygtigt elnet og kortere sagsbehandlingstider for VE-projekter. Shipping bør i højere grad anerkendes som en "late-to-abate" industri med tilsvarende udfordringer. Danske Rederier opfordrer til en klar strategi for shipping i Sustainable Transport Investment Plan, inkl. støtte til metanol og ammoniak. Power-to-X bør prioriteres til skibsfart og luftfart, da direkte elektrificering er mere effektiv for vejtransport. Draghi-rapportens anbefalinger om investeringer i grøn energi og havneinfrastruktur bør følges. Hydrogen Mechanism bør inkludere skibsfarten som en central off-taker. Clean Industrial State Aid Framework bør tage højde for shippingsektorens særlige behov, og midler fra EU-ETS bør øremærkes til grøn omstilling i værdikæden. Danske Rederier håber, at det som tidligere vil være en "basket" til skibsfarten i brintbanken. Endelig bør EU's 40 %-mål for clean tech-komponenter vurderes ift. forsyningskæder for shipping.

KL støtter Clean Industrial Deal's fokus på vækst i clean-tech sektoren og energiintensiv industri samt ambitionen om at gøre EU førende inden for cirkulær økonomi. KL støtter indsatsen, men påpeger behovet for økonomiske incitamenter, affaldsforebyggelse og balanceret regulering. Strategien søger også at bruge offentlige indkøb strategisk ift. at understøtte bæredygtighed og europæisk præference, men KL advarer mod øget kompleksitet og ressourcetræk i udbudsreglerne. Fokus skal være på lokal beslutningskraft og helhedstænkning.

Dansk Standard (DS) byder Kommissionens Clean Industrial Deal (CID) velkommen og ser positivt på samtænkning af industriens bidrag til den grønne omstilling. DS foreslår at der sikres sammenhæng mellem værktøjer allerede implementeret af industrien og kommende lovkrav og initiativer, herunder det foreslåede frivillige kulstofintensitetsmærke, CO₂-beregningmetoder m.v. DS finder det vigtigt, at en ny mærkningsordning for

kulstofintensitet samordnes med eksisterende EU-lovgivning. For at sikre troværdighed jf. Green Claims, bør nye mærkningsordninger have strenge kriterier, høj gennemsigtighed og tredjepartsverifikation. Betegnelsen "Green Premium" bør kun anvendes, hvis flere miljøparametre, udover klima, inddrages for at undgå vildledning. Med henblik på at mindske administrative byrder for virksomheder anbefaler DS at Kommissionen er opmærksom på tilgængelige standarder, der kan understøtte CID og den kommende Industrial Decarbonisation Accelerator Act fx i relation til harmoniseret elnet, LCA-beregning, brintinfrastruktur, cirkulær økonomi, vindenergi m.v Derudover støtter DS revisionen af udbudsdirektiverne og understreger muligheden for at fremme bæredygtige offentlige indkøb og lette brugen af miljømærker. En forenkling af reglerne vil reducere administrative byrder og sikre anerkendelse af virksomheder med stærkt miljøfokus. Endelig bør Circular Economy Act integrere eksisterende miljømærker for at styrke cirkulære løsninger i industrien.

DI støtter Clean Industrial Deal's fokus på konkurrencekraft og grøn omstilling, men efterlyser effektiv implementering uden øgede byrder for virksomhederne. DI bakker op om elektrificering, energiinfrastruktur og finansielle instrumenter til at reducere risici for private investeringer, men savner mere fokus på energieffektivitet. Retfærdig behandling af grøn brint er vigtig, men 'Buy European'-kriterier kan udfordre virksomhedernes forsyningskæder. DI støtter 100 mia. EUR til en Industrial Decarbonisation Bank, men efterlyser nye midler og klare investeringer i energiinfrastruktur. Cirkulær økonomi bør styrkes gennem harmoniserede regler og hurtig implementering af Critical Raw Materials Act. DI ønsker hurtig ratifikation af frihandelsaftaler og en balanceret udvidelse af CBAM. Forenkling af regulering og bedre markedsvilkår er afgørende for industriens udvikling. Kompetenceudvikling er essentiel, og DI bakker op om øget finansiering til træning og uddannelse.

TEKNIQ ser behov for hastighed i den grønne omstilling med fokus på investeringer. Klimatiltag kan give en europæisk konkurrencefordel, hvis hele værdikæden understøttes. TEKNIQ finder det vigtigt at fremme efterspørgslen på dekarboniserende tiltag, men en frivillig produktmærkning må ikke medføre unødige administrative byrder. Der er behov for et skattesystem, der understøtter grønne forretningsmodeller samt hurtig adgang til finansiering og fleksible løsninger på råstofmanglen. Samtidig skal udfordringerne med mangel på arbejdskraft håndteres på europæisk plan, hvor redskaber som Net Zero Europe Platformen og en gap-analyse til artikel 28(6) kan være nyttige. TEKNIQ støtter også etableringen af en EU-talentpool og et europæisk initiativ for overførsel af kompetencer for at sikre den nødvendige arbejdskraft til omstillingen.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Medlemsstaterne støtter generelt fokus på at styrke EU's konkurrenceevne. Der er dog divergerende holdninger blandt medlemsstaterne ift. til de konkrete initiativer i meddelelsen, herunder særligt i forhold til tempoet i den grønne omstilling, hvordan konkurrenceevnen påvirkes, behovet for statsstøtte samt prioriteringen mellem sektorer.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen støtter generelt meddelelsen om en aftale om ren industri. Regeringen bakker generelt op om, at der sættes fokus på at styrke EU's konkurrenceevne og ser den grønne omstilling af bl.a. industri- og energisektoren som et centralt middel hertil. Regeringen støtter, at en strategi om EU's konkurrenceevne går hånd i hånd med et EU 2040-klimamål. Fra dansk side støtter man et mål på mindst 90 pct. i forhold til 1990-niveauet. Regeringen støtter et højt ambitionsniveau for omstillingen til cirkulær økonomi for at øget forsyningssikkerheden, forbedre konkurrenceevnen og mindske miljø- og materialeaftrykket.

Det er en prioritet for regeringen, at EU's konkurrenceevne og produktivitet styrkes, herunder ved at sikre at EU producerer det meste af sin energi selv og ved at skabe gode betingelser for private investeringer og de rette rammevilkår, ikke mindst for europæiske virksomheder. Regeringen finder det vigtigt, at der iværksættes en omfattende forenklingsøvelse for at nedbringe unødvendige byrder for virksomhederne.

Regeringen er enig i, at kvalitetsjobs, færdigheder og social retfærdighed er et væsentligt element i den grønne omstilling af europæisk industri. Nye tiltag skal dog respektere medlemsstaternes kompetence på uddannelsesområdet og velfungerende arbejdsmarkedsmodeller i EU. Regeringen støtter i den forbindelse, at Kommissionen vil inddrage arbejdsmarkedets parter.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg på møde den 28. februar forud for konkurrenceevnerådsmøde 12. marts 2025 og forud for miljørådsmødet den 27. marts 2025.